

ת"פ 58752/03/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 58752-03-16 מדינת ישראל נ' פלוני(עציר)
תיק חיצוני:

לפני כב' השופט ג'ורג' קרא, סגן הנשיאה
מאשימה מדינת ישראל
נגד פלוני (עציר)
נאשם

החלטה

האישום

1. ביום 28.3.16 הוגש נגד הנאשם כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של חבלה בכוונה מחמירה (בן-משפחה), עבירה לפי סעיף 329(א)(1)+(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**") וכן תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) לפי סעיף 274 לחוק הנ"ל; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק.

2. נסיבות ביצוע העבירות המפורטות בכתב האישום הן כדלקמן: על רקע הערה שהעיר אבי הנאשם לנאשם, דקר הנאשם את אביו באמצעות סכין מטבח 5 דקירות בבטנו ושתי דקירות נוספות בצווארו ובזרועו. בהמשך, תקף הנאשם שוטרים שהוזעקו לזירת האירוע בחומרה רבה, קילל אותם והפריע להם במילוי תפקידם.

חוות הדעת הרפואית

3. הנאשם נשלח לבדיקת מצבו הנפשי בבית החולים לבריאות הנפש אברבנאל.

על-פי חוות הדעת המסכמת מבית החולים אברבנאל מיום 4.4.16, החתומה על ידי דר' מורן שגיב אליוף פסיכיאטרית ודר' קלרה שילד, מנהלת היחידה לפסיכיאטריה משפטית, הנאשם אינו כשיר הן מהותית והן דיונית.

בעת ביצוע המעשים "**היה במצב פסיכוטי פעיל, פעל תחת השפעת מחשבות שווא כלפי אביו ולא היה מסוגל להבדיל בין טוב לרע, ובין מותר לאסור ולא היה מסוגל לשלוט בדחפיו התוקפניים**".

באשר למצבו הנפשי כיום "**אינו מסוגל להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור, אינו מסוגל להבין ולעקוב אחר ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו, אינו מסוגל להבין את מהות האישום נגדו ואת הפסול במעשים המיוחסים לו בתיק הזה, אינו מסוגל לעזור ולהיעזר בעורך דינו**".

המלצת חוות הדעת "בשל מסוכנותו... והתנהגותו ביחידה, הנ"ל זקוק לטיפול בתנאי אשפוז, לכן ההמלצה להורות על צו אשפוז."

טיעוני הצדדים:

4. המדינה אינה מסכימה למסקנות חו"ד הפסיכיאטרית לעת הזו בכל מה שקשור בקביעה לפיה, הנאשם לא היה כשיר מהותית בעת ביצוע המעשים. מאידך, מקבלת המדינה את ממצאי ומסקנות חו"ד הפסיכיאטרית בהתייחס למצבו הנפשי של הנאשם כיום, ולאור זאת היא מבקשת להורות על הפסקת הליכים לפי סעיף 170 לחסד"פ והוצאת צו אשפוז לתקופה המירבית הקבועה בחוק (20 שנה).

5. ב"כ הנאשם התנגד להליך של הפסקת הליכים לפי סעיף 170 לחסד"פ, וביקש כי אורה על זיכוי של הנאשם על פי רע"פ 2675/13 מ"י נ' וחנן (3.2.15) (להלן: "רע"פ וחנן").

באשר למשכה של תקופת האשפוז הסתייג ב"כ הנאשם מטיעונו של ב"כ המדינה באשר לתקופה המירבית וביקש, כי בית המשפט יקצוב תקופה שתהא "פרופורציונלית לעבירה".

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי "אינני יכול להבין ממרשי דבר ואינו משתף איתי פעולה ולכן איני יכול לברר איתו את האשמה. אם היינו במצב שהיה כשיר דיונית, לפחות היתה נפתחת אופציה לביורר האשמה."

6. למען שלמות התמונה, אציין כי ב"כ המאשימה הפנה לראיות לכאורה לכך, שהנאשם ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, והגיש לעיוני את תיק החקירה. מעיון בתיק החקירה עולה כי אכן קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות. הודעת אביו של הנאשם מיום 24.3.16 והודעת השכן מר הרצל שמואל מיום 17.3.16.

ב"כ הנאשם לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה.

ה ה כ ר ע ה:

7. במחלוקת שהתגלעה בין הצדדים בשאלות מהי הדרך הנכונה לסיים בה את ההליך - זיכוי או הפסקת הליכים לפי סעיף 170(א) לחסד"פ ומה יהיה אורכו של צו האשפוז - "לתקופה המירבית" כטענת התביעה, או "פרופורציונלית לעבירה" כטענת ההגנה, החלטתי היא להפסיק את ההליכים לפי סעיף 170(א) לחסד"פ ולהורות על צו אשפוז לפי סעיף 15(א) לחוק לטיפול בחולי נפש תשנ"א-1991 ולתקופה המירבית, קרי: 20 שנה. אנמק:

א. בעניינינו היתה הסכמה בין הצדדים, כי יש ליתן צו אשפוז בעניינו של הנאשם. מאחר והמדינה הסכימה לקיומה של אי כשירות דיונית ומאידך, חלקה על קיומה של אי כשירות מהותית, כיוונה דעתה למתן צו אשפוז על פי סעיף 15(א) לחוק הטיפול בחולי נפש, וזאת בד בבד עם הפסקת ההליכים לפי סעיף 170(א) לחסד"פ, כאשר בהליך זה לא נדרש בית המשפט לברר אשמתו של הנאשם, וכל שצריך להידרש לו הוא קיומן של ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום. ראה לענין זה דברי בית המשפט העליון בדנ"פ וחנן 1237/15 "התפישה המונחת בבסיס כלל זה היא כי אין זה ראוי לנהל הליכים פליליים כנגד מי שאינו מסוגל בשל מצבו הנפשי או השכלי,

להתגונן כראוי כנגד ההאשמות המיוחסות לו..."

ב. גם ב"כ הנאשם ביקש כי יינתן צו אשפוז בעניינו של הנאשם (וזאת לאחר זיכוי) "פנינו לצו אשפוז", עמ' 5 שו' 16 לפרוטוקול.

ב"כ הנאשם שהיה ער לעמדתה החולקת של המאשימה בהתייחס לקביעת חוו"ד הפסיכיאטרית שהנאשם היה נעדר כשרות מהותית בעת ביצוע המעשים, בחר שלא לקיים דיון בשאלה זו. כך גם לא ביקש לברר את אשמתו של הנאשם. מאידך, הסכים לקיומן של ראיות לכאורה לביצוע המעשים על ידי הנאשם.

ג. בדנ"פ וחנן נקבע כי "לנאשם אשר נמצא שאינו כשיר לעמוד לדין, עומדת הזכות לברר את אשמתו לגופה (סעיף 170 לחסד"פ). במקרה כזה לא ניתן להרשיע את הנאשם, אלא ניתן אף לזכותו ובמידה ובית המשפט מצא שאינו אשם. לעומת זאת, החוק אינו מתייחס על פי לשונו, לאפשרות כזאת עבור נאשם שנקבע כי לא היה כשיר בשעת ביצוע המעשה. סוגיה זו נדונה אף היא בענין מאיר שם נקבע כי נאשם החוסה תחת הסיג הקבוע בסעיף 34 ח לחנ"ש, יכול אף הוא לדרוש את בירור האשמה לסיג בדומה למנגנון הקיים בסעיף 170 לחסד"פ."

ד. בהיעדר בקשה לבירור האשמה, ובהינתן מחלוקת בשאלת כשרותו המהותית של הנאשם כאשר הנטל להוכחת קיומו של הסיג (ברמה של ספק סביר) היא על כתפי הטוען לו. לא ניתן לזכות את הנאשם בנימוק של התקיימות הסיג של אי שפיות הדעת.

ה. בנסיבות אלה ולאור הסכמת הצדדים לקיומה של אי כשירות דיונית לנאשם, וקיומן של ראיות לכאורה לביצוע המעשים על ידו, ינותב ההליך אל עבר המסלול שנקבע בסעיף 170(א) לחסד"פ וסעיף 15(א) לחוק הטיפול בחולי נפש הקובעים כך:

סעיף 170(א): "קבע בית המשפט לפי סעיף 6(א) לחוק לטיפול בחולי נפש, תשט"ו-1955 או לפי סעיף 19(ב1) לחוק הסעד (טיפול במפגרים) שהנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין, יפסיק את ההליכים נגדו."

ובהמשך סעיף 15(א): "הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביוזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים..."

אורך תקופת האשפוז:

8. אין לי אלא לחזור על עמדתי, אותה הבעתי בת"פ 52389-11-15 ובת"פ 13546-08-15 (פסקאות 13-17), בת"פ 44541-08-15 ולפיה אין לבית המשפט שיקול דעת באשר לקציבת אורך תקופת האשפוז המירבית מכוח סעיף 15 לחוק טיפול בחולי נפש, וכל הדברים שנאמרו שם יפים ונכונים גם לעניינו כאן. למען שלמות הדיון אביאם כלשונם.

"גם כאן, נקודת המוצא לדיון היא לשון החוק, סעיף 15(ד1)(1) לחוק, שהוסף במסגרת התיקון לחוק ונכנס לתוקפו ביום 21.6.15, קובע:

"בית המשפט לא יקבע בצו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) את תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי,

ואולם יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי המרבית לפי פסקאות (2) ו-(3)..."

ס"ק (2) קובע כי "תקופת האשפוז או הטיפול המרבית לא תעלה על תקופת המאסר המרבית..."

למעשה, בית המשפט אינו נדרש לקבוע תקופת האשפוז, משזו נקבעת לפי צרכים טיפוליים המתבררים ומשתנים עם הזמן, אלא הוא נדרש לציין בצו את תקופת האשפוז המרבית, שעד לתיקון החוק כלל לא היתה מוגבלת. הדברים נכתבו במפורש בהצעת החוק ובתזכיר החוק, תוך שצוין כי מנגנון זה, לפיו תוגבל תקופת האשפוז המרבית בהתאם לתקופת המאסר המרבית בעבירה הרלוונטית, הועדף על פני חלופה אחרת שנבחנה, והיא תקופת אשפוז מירבית לפי סוגי עבירות (ראו: הצ"ח הממשלה מס' 673, 19.3.12 בעמ' 669).

הנסיון לפרש את לשון הסעיף לפיה "תקופת הטיפול המירבית לא תעלה על..." כמאפשרת לבית המשפט לקבוע תקופה מירבית קצרה מתקופת המאסר המירבית הקבועה בעבירה, איננה מתיישבת עם ההגיון העומד בבסיס המנגנון שנקבע, לפיו אין בית המשפט קוצב את תקופת האשפוז אלא מורה על אורכה המרבי בהתאם לתקופת המאסר המרבית הקבועה לעבירה."

9. סיכום:

- א. הנאשם אינו כשיר לעמוד לדין.
- ב. אני מורה על הפסקת ההליכים בעניינו לפי סעיף 170(א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982.
- ג. אני מורה על אשפוזו של הנאשם בהתאם לסעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, ולתקופה המירבית שלא תעלה על 20 שנה.
- ד. ניתן בזה צו איסור פרסום על פי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמ"ד-1984. איסור הפרסום יתייחס הן להליכי המשפט והן לכל פרט מזהה של הנאשם.

ניתנה והודעה היום י"א ניסן תשע"ו, 19/04/2016 במעמד הנוכחים.

ג'ורג' קרא , שופט, סגן נשיאה